

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра товарознавства, експертизи та торговельного підприємництва

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради
04.03.2024
протокол № 03, п. 08

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ від 04.03.2024 № 36

**КАТЕГОРІЇ ТА СИСТЕМАТИКА ТОВАРІВ У РИТЕЙЛІ /
PRODUCT CATEGORIES AND TAXONOMY IN RETAILING**

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«бакалавр» /	«bachelor»
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»	«Management and Administration»
Спеціальність	076 «Підприємництво та торгівля» /	«Business and Trade»
Освітня програма	«Підприємництво та торгівля» /	«Business and Trade»

Розробник: Шарко Віталій, доктор економічних наук, доцент

Гарант освітньої програми «Підприємництво та торгівля» – Тернова Алла, кандидат технічних наук, доцент

Обговорено та схвалено:

на засіданні кафедри товарознавства, експертизи та торговельного підприємництва від 15.02.2024, протокол № 03;

на засіданні вченої ради факультету торгівлі, маркетингу та сфери обслуговування від 15.02.2024, протокол № 01.

Рецензенти:

Сіренко Світлана, кандидат технічних наук, доцент

Гавенко Михайло, директор ПП «Культтовари-Вінниця», м. Вінниця

Редактор: Фатєєва Т.

Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 12.03.2024 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний

Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 1,22.

Обл.-вид. арк. 0,84. Тираж 2. Зам. № 13.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета вивчення освітнього компоненту.

Робоча програма призначена для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» та є важливою складовою частиною у системі підготовки фахівців для споживчого ринку України у закладах вищої освіти. Предметом вивчення даного освітнього компоненту є організація і регулювання діяльності товарного ринку за умов застосування системи науково-прикладних методів і комп'ютерних програм.

Метою вивчення освітнього компоненту «Категорії та систематика товарів у ритейлі» є формування у здобувачів вищої освіти знань про наукові принципи і методи класифікації товарів, споживні властивості товарів як фактор їх систематики, наукові підходи до формування категорій та торговельного асортименту товарів, методи кодування товарів.

Основними **завданнями** вивчення освітнього компоненту є теоретична та практична підготовка здобувачів вищої освіти з питань щодо:

- формування асортименту та товарних категорій у ритейлі;
- принципів і методів класифікації товарів на основі їх споживних властивостей,
- визначення класифікації товарів за різними класифікаторами, що використовуються у ритейлі.

Результати вивчення освітнього компоненту, його місце в освітньому процесі.

Результатом вивчення освітнього компоненту «Категорії та систематика товарів у ритейлі» для освітньої програми «Підприємництво та торгівля» є формування комплексу компетентностей:

– **інтегральна компетентність:** здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької та торговельної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких та торговельних структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

– **загальні компетентності (ЗК)**

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях;

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

– **спеціальні компетентності (СК)** здобувачів першого рівня освіти освітньої програми «Підприємництво та торгівля»:

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких і торговельних структур;

СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких і торговельних структур;

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких і торговельних структур.

Програмні результати навчання здобувачів першого рівня освіти освітньої програми «Підприємництво та торгівля» полягають у здатності:

1. Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях;

2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності;

3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами;

4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва та торгівлі;

8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких і торговельних структур;

11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва та торгівлі для подальшого використання на практиці;

14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій та торговельній діяльності;

16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких і торговельних структур і застосовувати його на практиці;

20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких і торговельних структур з урахуванням ризиків.

Критерії оцінювання результатів навчання. Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Рівні компетентності	За шкалою ДТЕУ	Критерії оцінювання
1	2	3
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з освітнього компоненту, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв'язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.

Кінець таблиці

1	2	3
	75-81	Володіє визначеним робочою програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені робочою програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом науково-педагогічного працівника виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Для очної (денна, вечірня) форми навчання поточна робота оцінюється в 100 балів, підсумковий контроль (екзамен) оцінюється в 100 балів.

До екзамену допускаються всі здобувачі вищої освіти, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів.

Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компоненту для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену.

Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компоненту, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені).

Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компоненту для здобувачів заочної форми навчання оцінюється в 100 балів, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу від 07.02.2022 № 38 (зі змінами).

Здобувач вищої освіти, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час підсумкового контролю, має право звернутися із проханням перегляду оцінки, одержаної на екзамені, відповідно до Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів від 07.02.2022 № 32.

**Обсяг освітнього компоненту в кредитах та його розподіл
(тематичний план)**

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю	Бальна оцінка
	Усього годин/ кредитів	з них				
		лекції	практичні заняття	самостійна робота здобувачів		
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Наукові принципи і методи класифікації товарів	14	4		10		
Тема 2. Споживні властивості товарів як фактор їх систематики	20	6	4	10		10
Тема 2.1. Натуральні властивості товарів	6	2	2	2	В, ВПЗ, Д, П	5
Тема 2.2. Споживні властивості товарів	8	2		6		
Тема 2.3. Утилітарні властивості товарів	6	2	2	2	В, ВПЗ, УД,Т	5
Тема 3. Підходи до формування категорій товарів	25	4	6	15		15
Тема 3.1. Особливості систематики та формування категорії товарів	9	2	2	5	В, ВПЗ, Д, П	5
Тема 3.2. Особливості формування стратегії категорії товарів	7		2	5	В, ВПЗ, Д, П	5
Тема 3.3. Особливості ієрархії категорії та сегментації ринку товарів	9	2	2	5	В, ВПЗ, УД,Т	5

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7
Тема 4. Формування торговельного асортименту товарів	20	4	6	10		15
Тема 4.1. Оцінка структури асортименту товарів	8	2	2	4	В, ВПЗ, Д, П	5
Тема 4.2. Особливості впровадження категорійного менеджменту підприємствами FMCG-ринку	4		2	2	В, ВПЗ, Д, П	5
Тема 4.3. Категорійний менеджмент як технологія управління товарним асортиментом на підприємстві	8	2	2	4	В, ВПЗ, УД,Т	5
Тема 5. Методи кодування товарів	20	4	6	10		15
Тема 5.1. Види та структура штрихових кодів	6	2	2	2	В, ВПЗ, Д, П	5
Тема 5.2. Штрихові коди на вітчизняному ринку	6		2	4	В, ВПЗ, Д, П	5
Тема 5.3. Особливості формування та зчитування інформації про товар	8	2	2	4	В, ВПЗ, Д, П	5
Тема 6. Класифікації товарів у державному регулюванні зовнішньоеконо мічної діяльності	18	4	4	10	В, ВПЗ, Д, П	10

Кінець таблиці

1	2	3	4	5	6	7
Тема 7. Державний класифікатор продукції та послуг (ДКПП)	18	4	4	10	В, ВПЗ, Д, П	10
Тема 8. Національний класифікатор України «Єдиний закупівельний словник ДК 021:2015» (ЄЗС) та УКТЗЕД	18	4	4	10	В, ВПЗ, УД,Т	10
Індивідуальне завдання	27			27	ІЗ	15
Разом	180/6	34	34	112		100
Підсумковий контроль	екзамен					

Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах:

В – відповідь на практичних заняттях – 1 бал;

ВПЗ – виконання практичних завдань – 2 бали;

УД – участь у дискусії – 1 бали;

Т – тестування – 1 бал;

Д – доповідь – 1 бал;

П – презентація – 1 бал;

ІЗ – індивідуальні завдання – 15 балів (участь у наукових заходах).

Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів.

2. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Зміст освітнього компоненту (теми програми).

Тема 1. Наукові принципи і методи класифікації товарів

Загальні поняття і роль класифікацій в наукових дослідженнях. Класифікація як метод товарознавства. Категорії класифікація і систематика товарів.

Визначення поняття «класифікація». Класифікації природні і штучні. Елементи наукової класифікації товарів: об'єкт класифікації, мета класифікації, класифікаційна одиниця, класифікаційна ознака. Ознаки класифікації якісні та кількісні, суттєві і несуттєві (акцидентні).

Класифікаційні терміни: розряд або рівень систематики, таксономічний ряд, метод класифікації. Розряди класифікації: вищі – розділ, царство, тип, відділ, клас; середні – порядок, загін, родина, рід; нижчі – група, вид, різновид. Характеристика основних розрядів класифікації. Поняття таксономічного ряду.

Методи класифікації – ієрархічний і фасетний, їх характеристика (сутність) і застосування в товарознавстві. Поняття про глибину і ємність ієрархічних класифікацій. Особливості класифікації харчових продуктів. Системи класифікації і класифікатори, їх використання у сфері обігу.

Тема 2. Споживні властивості товарів як фактор їх систематики

Характеристика властивостей непродовольчих товарів. Особливості формування натуральних властивостей непродовольчих товарів і їх характеристика.

Кількісна характеристика товарів. Фізичні властивості та їхній вплив на формування споживних властивостей харчових продуктів. Хімічний склад та структура харчових продуктів.

Споживні властивості товарів. Загальна характеристика споживних властивостей товарів. Функціональні властивості, основні та допоміжні функції товарів. Властивості, що характеризують надійність товару. Ергономічні властивості: характеристика показників, значення для окремих груп товарів. Естетичні властивості: характеристика показників, роль у задоволенні соціальних потреб людини

Властивості безпеки споживання. Зростання ролі безпеки споживання у сучасних умовах розвитку суспільства. Екологічні властивості.

Тема 3. Підходи до формування категорій товарів

Види категорій та їх функції. Етапи управління категоріями. Показники розвитку категорій. Поняття категорійного менеджменту. Цілі та завдання оптимізації товарного асортименту підприємства. Фактори, що впливають на управління товарним асортиментом.

Асортиментні переліки товарів та контроль за їх дотриманням. Методи оптимізації товарного асортименту. Схема оптимізаційного методу підбору асортименту.

Показники оцінки ефективності управління товарним асортиментом. Складові комерційного успіху товару на ринку.

Тема 4. Формування торговельного асортименту товарів

Поняття товарного асортименту підприємства торгівлі. Формування товарного асортименту підприємства торгівлі. Фактори, що впливають на формування товарного асортименту підприємства торгівлі.

Вивчення попиту як передумови формування товарного асортименту. Завдання вивчення попиту на товари. Облік реалізованого попиту. Методи вивчення незадоволеного попиту. Формування споживчого попиту. Зв'язок видів споживчого попиту з товарним асортиментом.

Класифікація асортименту товарів. Основні етапи та принципи формування товарного асортименту. Показники, що характеризують товарний асортимент торговельного підприємства.

Тема 5. Методи кодування товарів

Визначення поняття «кодування товарів». Методи кодування: реєстраційне, класифікаційне, артикуляційне, штрихове, графічне: їх сутність і сфери застосування. Довжина кодової позначки. Коди і артикули. Артикуляційне кодування: словесне, порядкове, значеннєве. Алфавіти кодів: цифрові, буквені, буквено-цифрові, штрихові. Поняття про основу коду, розряд коду і структуру коду. Система кодування як основа побудови класифікаторів. Приклади класифікаторів продукції. Штрихове кодування об'єктів. Історія виникнення та сучасні сфери застосування. Визначення штрихових кодів. Системи штрихових кодів. Штрихові коди системи EAN, їх структура. Структура штрихових кодів: цифрові, алфавітно-цифрові, дискретні, безперервні, двонапрямні, контролепридатні, з фіксованою довжиною коду, зі змінною довжиною коду, з різною інформаційною щільністю.

Приклади кодів інших систем. Графічні коди. Способи перевірки правильності зчитування штрихових кодів.

Тема 6. Класифікації товарів у державному регулюванні зовнішньоекономічної діяльності

Значення класифікації товарів у регулюванні зовнішньоекономічної діяльності. Роль та місце товарної номенклатури в державній митній справі. Історія розвитку міжнародних товарних класифікацій. Характеристика міжнародних товарних номенклатур.

Міжнародна конвенція про Гармонізовану систему опису та кодування товарів: мета створення, структура, основні положення. Права та обов'язки країн – Договірних сторін Конвенції, порядок і механізм врегулювання суперечок спірних питань. Структура Гармонізованої системи, загальна характеристика складових систем, порядок прийняття класифікаційних рішень – основа побудови Українського класифікатора зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД).

Тема 7. Державний класифікатор продукції та послуг (ДКПП)

Мета, завдання та об'єкти державного класифікатора продукції та послуг. Основні терміни та визначення. Загальна структура цифрових кодів для утворення класифікаційних угруповань.

Класифікація продукції та послуг.

Тема 8. Національний класифікатор України «Єдиний закупівельний словник ДК 021:2015» (ЄЗС) та УКТЗЕД

Класифікатор товарів ЄЗС: призначення, сфера застосування, загальні положення.

Значення УКТЗЕД при здійсненні митних формальностей. Структура Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності. Принципи класифікації товарів в УКТЗЕД. Рівні та критерії деталізації товарів в УКТЗЕД. Основні класифікаційні ознаки товарів: матеріали виготовлення, ступінь обробки, функціональне призначення. Принципи побудови товарних розділів, груп, підгруп. Функції приміток до розділів, груп та товарних позицій. Особливості класифікації частини та приладдя. Зміст розділових знаків в УКТЗЕД. Основні правила інтерпретації УКТЗЕД: послідовність використання правил під час класифікації товарів, зміст правил інтерпретації. Класифікатори товарів за регламентами Європейського парламенту і Ради ЄС.

Структура освітнього компоненту

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
1	2	3
Розуміти принципи наукової класифікації товарів, класифікацію товарів згідно з Гармонізованою системою, методи та системи класифікації товарів.	Тема 1. Наукові принципи і методи класифікації товарів Лекція № 1 План лекції 1. Загальні поняття і роль класифікації в наукових дослідженнях. 2. Категорії класифікації і систематика товарів. 3. Елементи наукової класифікації товарів.	2
	Лекція № 2 План лекції 1. Поняття таксономічного ряду. 2. Методи класифікації товарів – фасетний та ієрархічний, їх суть і правила побудови. 3. Особливості класифікації харчових продуктів та непродовольчих товарів.	2
	Рекомендовані джерела: Основні: 3, 5. Додаткові: 10. Інтернет-ресурси: 11, 15, 16, 23.	
	Самостійна робота здобувачів Вивчення та доповнення матеріалу лекції. <i>Питання, які виносяться на СРЗ:</i> 1. Визначення поняття «класифікація». Класифікації природні і штучні.	10

	<p>2. Класифікаційні терміни: розряд або рівень систематики, таксономічний ряд, метод класифікації.</p> <p>3. Поняття таксономічного ряду.</p> <p>4. Системи класифікації і класифікатори, їх використання у сфері обігу.</p>	
<p>Характеризувати основні показники та характеристики натуральних і споживних властивостей окремих зразків товарів.</p>	<p>Тема 2. Споживні властивості товарів як фактор їх систематики</p> <p>Тема 2.1. Натуральні властивості товарів</p> <p>Лекція № 3</p> <p>План лекції</p> <p>1. Загальні поняття про властивості товарів.</p> <p>2. Фізичні властивості товарів та їх характеристика.</p> <p>3. Хімічні властивості товарів та їх характеристика.</p>	2
	<p>Тема 2.2. Споживні властивості товарів</p> <p>Лекція № 4</p> <p>План лекції</p> <p>1. Загальна характеристика споживних властивостей товарів, їх групування.</p> <p>2. Утилітарні властивості та їх групування.</p> <p>3. Функціональні властивості товарів та їх показники.</p>	2
	<p>Тема 2.3. Утилітарні властивості товарів</p> <p>Лекція № 5</p> <p>План лекції</p> <p>1. Властивості безпеки та надійності товару та їх показники.</p> <p>2. Екологічні властивості товарів.</p> <p>3. Ергономічні та естетичні властивості товарів.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 3, 7. Додаткові: 9, 10. Інтернет-ресурси: 11, 19.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичних занять № 1, 2.</p> <p><i>Питання, які виносяться на СРЗ:</i></p> <p>1. Суспільні форми натуральних властивостей.</p> <p>2. Фізико-хімічні властивості та їх характеристика.</p> <p>3. Біологічні властивості.</p>	10

1	2	3
	<p>Тема 2.1 Натуральні властивості Практичне заняття № 1 1. Вивчити натуральні властивості товарів. 2. Вивчити показники та характеристики натуральних властивостей окремих товарів. 3. Тестування з теми.</p> <p>Тема 2.3 Споживні властивості Практичне заняття № 2 1. Вивчити споживні властивості товарів. 2. Вивчити показники та характеристики споживних властивостей окремих товарів. 3. Тестування з теми.</p>	<p>2</p> <p>2</p>
<p>Розуміти підходи щодо формування та управління категоріями товарів; розрахувати структуру і проводити аналіз асортименту непродовольчих товарів; визначити широту асортименту, коефіцієнт оновлення товарів, основні стратегії категорій, тактики категорій.</p>	<p>Тема 3. Підходи до формування категорій товарів Тема 3.1. Поняття категорійного менеджменту Лекція № 6 План лекції 1. Поняття категорійного менеджменту. 2. Види категорій та їх функції. 3. Етапи управління категоріями. 4. Показники розвитку категорій.</p> <p>Тема 3.3. Управління товарним асортиментом Лекція № 7 План лекції 1. Асортиментні переліки товарів та контроль за їх дотриманням. 2. Методи оптимізації товарного асортименту. 3. Показники оцінки ефективності управління товарним асортиментом.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 4-7. Додаткові: 8-10. Інтернет-ресурси: 11, 14, 18, 21-24.</p>	<p>2</p> <p>2</p>
	<p>Самостійна робота здобувачів Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичних занять № 3, 4, 5. <i>Питання, які виносяться на СРЗ:</i> 1. Схема оптимізаційного методу підбору асортименту. 2. Складові комерційного успіху товару на ринку.</p>	<p>15</p>
	<p>Практичне заняття № 3 Тема 3.1. Особливості систематики та формування категорії товарів 1. Вивчити терміни та визначення з теми. Визначити кількісні показники та характеристики асортименту товарів. 2. Розрахувати структуру і провести аналіз асортименту непродовольчих товарів. 3. Визначити широту асортименту і коефіцієнт оновлення товарів.</p>	<p>2</p>

1	2	3
	<p>Практичне заняття № 4 Тема 3.2. Особливості формування стратегії категорії товарів 1. Визначити основні стратегії категорій, тактики категорій. 2. Вивчити порядок запровадження проєкту. 3. Вирішити тести, кейси.</p>	2
	<p>Практичне заняття № 5 Тема 3.3. Особливості ієрархії категорії та сегментації ринку товарів 1. Ознайомитись з особливостями визначення «категорії товарів» та «сегментація». 2. Ознайомитись з порядком оцінювання категорії. 3. Вирішити тести, кейси.</p>	2
<p>Аналізувати структуру та оцінювати асортимент харчових продуктів та непродовольчих товарів; здійснювати оптимізацію товарного асортименту підприємства торгівлі</p>	<p>Тема 4. Формування торговельного асортименту товарів Тема 4.1. Торговельний асортимент підприємства торгівлі Лекція № 8 План лекції 1. Поняття торговельного асортименту підприємства торгівлі. 2. Формування торговельного асортименту підприємства торгівлі. 3. Фактори, що впливають на формування торговельного асортименту підприємства торгівлі.</p>	2
	<p>Тема 4.3. Формування асортименту товарів Лекція № 9 План лекції 1. Завдання та методи вивчення попиту на товари. 2. Класифікація асортименту товарів. 3. Суть формування товарного асортименту. 4. Основні етапи та принципи формування товарного асортименту.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 3, 5, 7. Додаткові: 8-10. Інтернет-ресурси: 18-20, 24.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичних занять № 6, 7, 8. <i>Питання, які виносяться на СРЗ:</i> 1. Показники, що характеризують товарний асортимент підприємства торгівлі. 2. Формування споживчого попиту. 3. Зв'язок видів споживчого попиту з товарним асортиментом.</p>	10

1	2	3
	<p>Практичне заняття № 6 Тема 4.1. Оцінка структури асортименту товарів 1. Вивчити особливості формування асортиментної політики підприємства роздрібною торгівлі. 2. Ситуаційна задача щодо оптимізації товарного асортименту торговельного підприємства. 3. Тестування з теми.</p>	2
	<p>Практичне заняття № 7 Тема 4.2. Особливості впровадження категорійного менеджменту підприємствами FMCG-ринку 1. Вивчити особливості впровадження категорійного менеджменту підприємствами FMCG-ринку. 2. Ситуаційна задача щодо оптимізації товарного асортименту підприємства торгівлі. 3. Тестування з теми.</p>	2
	<p>Практичне заняття № 8 Тема 4.3. Категорійний менеджмент як технологія управління товарним асортиментом на підприємстві 1. Вивчити специфіку категорійного менеджменту, як технології управління товарним асортиментом підприємств торгівлі. 2. Ситуаційна задача щодо оптимізації товарного асортименту підприємства торгівлі. 3. Тестування з теми.</p>	2
<p>Розраховувати порядок визначення країни-походження; розраховувати контрольну цифру кодів; розшифровувати коди, складені за класифікаційними ознаками</p>	<p>Тема 5. Методи кодування товарів Тема 5.1. Мета та значення кодування товарів Лекція № 10 1. Суть, мета і значення кодування. 2. Класифікатори, їх будова. 3. Штрихове кодування.</p>	2
	<p>Тема 5.3. Структура штрихових кодів Лекція № 11 План лекції 1. Структура штрихових кодів: цифрові, алфавітно-цифрові, дискретні, безперервні, двонапрямні, контролепридатні, з фіксованою довжиною коду, зі змінною довжиною коду, з різною інформаційною щільністю. 2. Приклади кодів інших систем. Графічні коди. 3. Способи перевірки правильності зчитування штрихових кодів.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1-3, 5. Додаткові: 10. Інтернет-ресурси: 11, 19.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка</p>	10

1	2	3
	<p>до практичних занять № 9, 10, 11. <i>Питання, які виносяться на СРЗ:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Артикуляційне кодування: словесне, порядкове, значеннєве. 2. Алфавіти кодів: цифрові, буквені, буквено-цифрові, штрихові. 3. Історія виникнення та сучасні сфери застосування штрихового кодування об'єктів. <p>Практичне заняття № 9 Тема 5.1. Види та структура штрихових кодів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Засвоїти терміни та визначення щодо кодування товарів. 2. Вивчити види та побудову штрихових кодів. 3. Тестування з теми. <p>Практичне заняття № 10 Тема 5.2. Штрихові коди на вітчизняному ринку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розрахувати контрольну цифру кодів EAN-8 та EAN-13. 2. Вивчити види кодів товарів на вітчизняному ринку. 3. Тестування з теми. <p>Практичне заняття № 11 Тема 5.3. Особливості формування та зчитування інформації про товар</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчити можливі групування інформації про товар. 2. Ознайомитись з видами пристроїв зчитування сучасних кодів на товар. 3. Тестування з теми. 	<p>3</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>
<p>Визначати код товарів згідно з УКТЗЕД; застосовувати основні правила інтерпретації при класифікації товарів згідно з УТКЗЕД.</p>	<p>Тема 6. Класифікації товарів у державному регулюванні зовнішньоекономічної діяльності Лекція № 12 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення класифікації товарів у регулюванні зовнішньоекономічної діяльності. 2. Характеристика міжнародних товарних номенклатур. 3. Міжнародна конвенція про Гармонізовану систему опису та кодування товарів: мета створення, структура, основні положення. <p>Лекція № 13 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Права та обов'язки країн – Договірних сторін Конвенції, порядок і механізм врегулювання суперечок спірних питань. 2. Структура Гармонізованої системи, загальна характеристика складових систем. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 3, 5. Додаткові: 10. Інтернет-ресурси: 11-13, 15-17.</p>	<p>2</p> <p>2</p>

1	2	3
	<p>Самостійна робота здобувачів Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичних занять № 12, 13. <i>Питання, які виносяться на СРЗ:</i> 1. Роль та місце товарної номенклатури в державній митній справі. 2. Історія розвитку міжнародних товарних класифікацій.</p>	10
	<p>Практичне заняття № 12 1. Ознайомитись зі структурою Гармонізованої системи. 2. Вивчити класифікацію готових харчових продуктів. 3. Тестування з теми.</p>	2
	<p>Практичне заняття № 13 1. Вивчити структуру основних правил інтерпретації УКТЗЕД. 2. Вивчити класифікацію окремих непродовольчих товарів. 3. Тестування з теми.</p>	2
<p>Працювати державним класифікатором продукції та послуг; визначати код товарів та послуг згідно ДКПП</p>	<p>Тема 7. Державний класифікатор продукції та послуг (ДКПП) Лекція № 14 План лекції 1. Мета та завдання державного класифікатора продукції та послуг. 2. Об'єкти державного класифікатора продукції та послуг. 3. Основні терміни та визначення.</p>	2
	<p>Лекція № 15 План лекції 1. Загальна структура цифрових кодів для утворення класифікаційних угруповань. 2. Класифікація продукції та послуг. Рекомендовані джерела: Основні: 5. Додаткові: 10. Інтернет-ресурси: 11, 15-17.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичних занять № 14, 15. <i>Питання, які виносяться на СРЗ:</i> 1. Класифікація продукції та послуг 2. Послуги з оптової та роздрібною торгівлі, послуги з ремонту автомобілів, мотоциклів, особистих та побутових товарів.</p>	10
	<p>Практичне заняття № 14 1. Вивчити структуру Державного класифікатора продукції та послуг (секції А – F). 2. Вивчити порядок класифікації продукції.</p>	2

1	2	3
	<p>3. Тестування з теми. Практичне заняття № 15 1. Вивчити структуру Державного класифікатора продукції та послуг (секції G – U). 2. Вивчити порядок класифікації послуг. 3. Тестування з теми.</p>	2
<p>Працювати з класифікатором товарів за УКТЗЕД; класифікувати товари за УКТЗЕД; визначати коди за УКТЗЕД</p>	<p>Тема 8. Національний класифікатор України «Єдиний закупівельний словник ДК 021:2015» (ЄЗС) та УКТЗЕД Лекція № 16 План лекції 1. Класифікатори товарів ЄЗС: призначення, сфера застосування, загальні положення. 2. Значення УКТЗЕД при здійсненні митних формальностей. 3. Структура Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності.</p>	2
	<p>Лекція № 17 План лекції 1. Принципи класифікації товарів в УКТЗЕД. 2. Рівні та критерії деталізації товарів в УКТЗЕД. 3. Основні класифікаційні ознаки товарів: матеріали виготовлення, ступінь обробки, функціональне призначення. 4. Принципи побудови товарних розділів, груп, підгруп.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 5. Додаткові: 10. Інтернет-ресурси: 11, 15-17.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичних занять № 16, 17. <i>Питання, які виносяться на СРЗ:</i> 1. Зміст розділових знаків в УКТЗЕД. 2. Основні правила інтерпретації УКТЗЕД: послідовність використання правил під час класифікації товарів, зміст правил інтерпретації. 3. Класифікатори товарів за регламентами Європейського парламенту і Ради ЄС. 4. Функції приміток до розділів, груп та товарних позицій. 5. Особливості класифікації запчастин та приладдя. Зміст розділових знаків в УКТЗЕД.</p>	10
	<p>Практичне заняття № 16 1. Вивчити особливості застосування та призначення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності.</p>	2

1	2	3
	<p>2. Тестування з теми.</p> <p>Практичне заняття № 17</p> <p>1. Вивчити структуру Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>2. Ознайомитись з Класифікатором товарів за регламентами Європейського парламенту і Ради ЄС.</p> <p>3. Тестування з теми.</p>	2
Індивідуальне завдання	участь у наукових заходах: опублікування тез на конференції; виступ на конференції з доповіддю	27
ВСЬОГО:		180/6

3. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. ДСТУ 3144-95. Коди та кодування інформації. Штрихове кодування. Терміни та визначення. [Чинний від 1996-01-01]. Київ, 1995. 30 с.
2. ДСТУ 3146-95. Коди та кодування інформації. Штрихове кодування. Маркування об'єктів ідентифікації. Штрихові позначки EAN. Вимоги до побудови. [Чинний від 1996-01-01]. Київ, 1995. 32 с.
3. ДСТУ 3993-2000. Товарознавство. Терміни та визначення. [Чинний від 2001-01-01]. Київ, 2000. 24 с.
4. Корсак В., Корсак Р. Анатомія ритейлу. Як стати лідером роздрібного ринку. Луцьк : Вид-во. «Коло», 2021. 816 с.
5. Князь С.В., Загородній А.Г., Римар М.В. та ін. Довідник товарознавця і споживача продовольчих товарів : навч. посіб. / за ред. С.В. Князя. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2021. 796 с.
6. Berkhout Constant. The Retail Innovation Toolkit: 42 Category Management Tools for Growth. Lannoo Publishers, 2021, 216 p.
7. Мельник Т.Ю. Товарознавство : підручник. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.

Додаткові:

8. Гавриш Ю.О., Царьова Т.О., Кубишина Н.С. Промислове товарознавство: навчально-методичний комплекс : навч. посіб. для студентів спеціальності 075 «Маркетинг», освітня програма «Промисловий маркетинг» КПП ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2021. 92 с.
9. Сегеда І.В. Товарознавство: продовольчі товари : навч. посіб. Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова. 2022. 224 с.
10. Чорна Т.М. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 598 с.

Інтернет-ресурси:

11. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. Наукова періодика. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21DBN
12. Роздрібна торгівля в Україні і світі. URL: <http://www.proretail.com.ua/>.
13. Асоціація «Дистриб'ютори України». URL: <http://www.adu.com.ua>.
14. Микитенко Н.В. Категорійний менеджмент в системі 3D: теоретичні та практичні аспекти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2020. № 16 (44). URL: file:///C:/Users/Vitaliy/Downloads/nataliakrushynska,+012_%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE+%D0%9D%D0%B5%D0%BB%D1%8F_74-80.pdf
15. УКТЗЕД. URL: <https://buhgalter911.com/spravochniki/uktved.html>
16. Національний класифікатор України «Державний класифікатор продукції та послуг ДК 016:2010». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/rada/show/v457a609-10#n133>

17. Національний класифікатор України «Єдиний закупівельний словник ДК 021:2015». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/rada/show/v1749731-15#n14>
18. Категорійний менеджмент у роздробі. URL: <https://www.c4r.eu/ukr/solutions/kategoriynyy-menedzhment/>.
19. Дикань В.Л., Каграманян А.О., Каличева Н.Є. та ін. Товарознавство та комерційна діяльність : підручник. Харків : УкрДУЗТ, 2018. 362 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2429/1/BA.pdf>.
20. Заруба В.Я. Парфентенко І.А. Маркетинг роздрібної торгівлі : навч.-метод. посіб. для студентів економічних спеціальностей. Харків : НТУ «ХПІ», 2019. 106 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/41625/4/Book_2019_Zaruba_Marketynh_rozdrib_torhivli.pdf.
21. Микитюк Н.Є. Впровадження категорійного менеджменту підприємствами FMCG-ринку: сутність концепції та практичні рекомендації. Причорноморські економічні студії. *Економіка та управління підприємствами*. 2019. Вип. 40. С. 139-145. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2019_40_27.
22. Білявська Ю.В. Дослідження категорійного менеджменту в сегменті ринку ДІУ. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2020. Т. 25, Вип. 1. С. 101-105. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2020_25_1_18
23. Микитенко Н. Товарні категорії в системі управління торговельним процесом. *Вісник КНТЕУ*. 2019. № 5. URL: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2019/05/7.pdf>.
24. Моторнюк У.І., Стельмах І.В. Проблеми та переваги впровадження категорійного управління на вітчизняних підприємствах. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2021. № 2 (6). С. 82-90. URL: <https://science.lpnu.ua/uk/smeu/vsi-vypusky/vypusk-3-nomer-2-2021/problemy-ta-perevagy-vprovadzhennya-kategoriynogo-upravlinnya>.